

NAJNOWSZE WYDAWNICTWA Z ZAKRESU HISTORII ŚLĄSKA

oprac. Wojciech Mrozowicz
Instytut Historyczny Uniwersytetu Wrocławskiego
ORCID: [0000-0002-4407-0698](https://orcid.org/0000-0002-4407-0698)

100 kobiet Śląska Cieszyńskiego na 100-lecie Niepodległej, wstęp Władysława Magiera, Cieszyn: COK „Dom Narodowy” w Cieszynie, 2019, ss. 103, ill.

Album pamiątek. Zbiory Ośrodka „Pamięć i Przyszłość”, red. Wojciech Kucharski, Katarzyna Bock-Matuszyk, Dariusz Misiejuk, Wrocław: Ośrodek „Pamięć i Przyszłość”, 2019, ss. 299, ill.

Andreas Gryphius na ziemi wschowskiej i pograniczu wielkopolsko-śląskim. Inspiracje, związki, konsekwencje, red. Marta Małkus, Kamila Szymańska, Leszno: Stowarzyszenie Czas A.R.T., Muzeum Okręgowe, 2019, ss. 296, ill.

Atrakcje turystyczne ziemi kłodzkiej na dawnej karcie pocztowej ze zbiorów Muzeum Ziemi Kłodzkiej / Touristische Attraktionen des Glatzer Landes auf alten Postkarten aus den Sammlungen des Museums des Glatzer Landes, oprac. Krystyna Oniszczyk-Awiżeń, tłum. Urszula Ososko, Kłodzko: Muzeum Ziemi Kłodzkiej, 2019, ss. 100, ill.

Banaszek Józef, Gorzkowski Roman, Laengner Andreas, *Inskrypcje złotoryjskie z XV–XX wieku / Goldberger Inschriften des 15.–20. Jahrhunderts*, Złotoryja: Towarzystwo Miłośników Ziemi Złotoryjskiej, 2019 (Biblioteczka Miłośników Ziemi Złotoryjskiej, 13), ss. 46, ill.

Belok Damian *et al.*, *Przewodnik historyczny po Rudzie Śląskiej*, Ruda Śląska: Muzeum Miejskie im. Maksymiliana Chroboka w Rudzie Śląskiej, 2019, ss. 196, ill.

Borkowska Magdalena, Dobrowolski Marek, Szczerepa Maciej, *Gmina Wleń w Dolinie Bobru*, Kwidzyn–Wleń: Vega Studio, Urząd Miasta i Gminy Wleń, 2019, ss. 72, ill.

- Dobkiewicz Andrzej, Nowotny Sobiesław, *Szczawno-Zdrój na dawnych pocztówkach*, t. 1: *Z kolekcji Wojtka Dopierały / Bad Salzbrunn in alten Ansichtskarten*, Bd. 1: *Aus der Sammlung von Wojtek Dopierala*, tłum. na niemiecki Sobiesław Nowotny, Świdnica–Piaseczno: Kubara Lamina – Wydawnictwo Errata, 2019, ss. 149, ill.
- Dominas Przemysław, *Mosty kolejowe na Śląsku do 1945 roku*, Łódź: Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński, 2019, ss. 345, ill.
- Duma Paweł, *Profane death in burial practices of a pre-industrial society. A study from Silesia*, Oxford: Archaeopress Publishing Ltd., 2019, ss. VI, 121, ill.
- Duszyński Tomasz, Łukasik-Duszyńska Monika, *Dziedzictwo lokalne gminy Wiązów*, fotografie Blanka Duszyńska, Wiązów–Strzelin: Towarzystwo Miłośników Ziemi Wiązowskiej, Paperback, 2019, ss. 101, ill.
- Dworaczek Kamil, *Mówiono o mnie, że jestem Robespierrem. Adam Skowroński (1931–2017)*, Wrocław: Profil, 2019 (Dolnośląska Solidarność), ss. 136, ill.
- Dziubek Wiesław, Kominiak Wojciech, *Bielsko-Biała i okolice na dawnej pocztówce i fotografii w czasach II wojny światowej*, Bielsko-Biała: Wydawnictwo beskidia.pl, 2019, ss. 305, ill.
- Garbiec Remigiusz, *Najstarsze dzieje Mysłowic*, Mysłowice: Mysłowickie Towarzystwo Historyczne im. Jacoba Lustiga, 2019, ss. 5, 27.
- Górny Śląsk – *reditus. Wokół wydarzeń z lat 1918–1922*, red. Monika Choroś, Piotr Pałys, Opole: Instytut Śląski, 2019, ss. 247.
- Grzonka Henryk, *Stanisław Ligoń 1879–1954. Ziemia Święta w obiektywie Karlika z „Kocyndra”*, Katowice: Biblioteka Śląska, 2019, ss. 205, ill.
- Halmer Damian, Kucharczyk Dariusz, Mazur Maciej, *Miasto i gmina Toszek na dawnej pocztówce*, Toszek–Siemianowice Śląskie: Fidelis Agnieszka Keller, 2019, ss. 176, ill.
- Hebзда-Sołogub Beata, *Polacy z Kresów Wschodnich na ziemi dzierzoniowskiej*, Dzierżoniów, Forum Dialogu Między Kulturami, [2019], ss. 112, ill.
- Holzenhauer Elisabeth, Reed Karl-Heinz, *Schlesien. Ethnische Säuberung 1945. Bericht über die letzten Monate in der Heimat Oberschlesien*, Berlin: epubli, 2019, ss. 52.
- Horowski Sławomir, *Wojna na Śląsku Cieszyńskim 1939–1945 (wybrane epizody)*, Cieszyn: Starostwo Powiatowe w Cieszynie, 2019, ss. 181, ill.

- Hytrek-Hryciuk Joanna, *Między prywatnym a publicznym. Życie codzienne we Wrocławiu w latach 1938–1944*, Wrocław: Via Nova, 2019, ss. 319, ill.
- Jelenia Góra i region Karkonoszy w XX wieku, red. Ivo Łaborewicz, Marek Szajda, Wrocław–Jelenia Góra: Ośrodek „Pamięć i Przyszłość”, Towarzystwo Przyjaciół Jeleniej Góry, 2019, ss. 179, ill.
- Jerzak Norbert, *Zarys dzieła reformy szkolnictwa elementarnego Jana Ignacego Felbigera 1724–1788*, Wrocław: Papieski Wydział Teologiczny, 2019, ss. 130.
- Jodliński Leszek, *Gliwiczanie w fotografii odświętnej. Portret mieszkańców Gleiwitz*, Kraków: Wydawnictwo Azory, 2019, ss. 149, ill.
- Kobel Ewa, Jasińska Kamilla, *Wrocław szlakiem pamięci zesłańców Sybiru. Przewodnik historyczny*, Wrocław: Ośrodek „Pamięć i Przyszłość”, 2019, ss. 144, ill.
- Koenig Franciszek, *Budownictwo organowe na Górnym Śląsku od połowy XIX w. do roku 1945. Ewolucja rozwiązań konstrukcyjnych i estetyki brzmieniowej na przykładzie instrumentów w kościołach diecezji gliwickiej*, Opole: Redakcja Wydawnictw Wydziału Teologicznego UO, 2019 (Muzykologia Opolska. Studia i Materiały, 4), ss. 908, ill.
- Kolář Ondřej, Janák Dušan, *Polská a německá menšina ve Slezsku a na severní Moravě*, Opava: Slezská univerzita v Opavě – Fakulta veřejných politik v Opavě, Slezské zemské muzeum, 2019, ss. 93, ill.
- Kordecki Marcin, Smolorz Dawid, *Schauplatz Oberschlesien. Eine europäische Geschichtsregion neu entdecken*, Paderborn: Verlag Ferdinand Schöningh, 2019, ss. 326, ill.
- Kozieł Andrzej, *Michael Willmann (1630–1706). Śląski mistrz malarstwa barokowego*, Wrocław: Via Nova, 2019, ss. 131, ill.
- Kronika ksiąg polskich*, przeł. i oprac. Jerzy Wojtczak-Szyszkowski, Opole: Wydawnictwo i Drukarnia Świętego Krzyża w Opolu, 2019, ss. 211.
- Kuc Marek, *Samochody ze Śląska 1971–2018*, Warszawa: Wydawnictwa Komunikacji i Łączności, 2019, ss. 209, ill.
- Lakowski Richard, *Schlesien 1945. Der Krieg im Südosten des Deutschen Reiches*, Hamburg: Mittler im Maximilian Verlag, 2019, ss. 278, ill.

- Legendarne Sutuhali? Archeologia wzgórza św. Małgorzaty* [w Bytomiu], oprac. Beata Badura, Bytom: Muzeum Górnośląskie, 2019, ss. 71, ill.
- Lipiński Kazimierz, *Dolnośląscy leśnicy w piekle wojny i okupacji. Wspomnienia w 100-lecie odzyskania przez Polskę niepodległości*, Wrocław: Wrocławskie Wydawnictwo Naukowe Atla 2, 2019, ss. 195, ill.
- Lis Michał, *Górny Śląsk w warunkach niedemokratycznego systemu „demokracji ludowej”*, Opole: Instytut Śląski, 2019, ss. 172.
- Madej Małgorzata, *Polska Partia Robotnicza na Dolnym Śląsku w okresie kształtowania systemu politycznego Polski Ludowej*, Toruń: Wydawnictwo Adam Marszałek, 2019, ss. 245, ill.
- Marcoń Witold, *Leksykon posłów Sejmu Śląskiego*, Tarnowskie Góry: Wydawnictwo Instytutu Tarnogórskiego i Muzeum Instytutu Tarnogórskiego, 2019 (Zeszyty Tarnogórskie, 83), ss. 198, ill.
- Miasta górnicze i górnictwo w Europie Środkowej. Pamięć – dziedzictwo – tożsamość*, red. Antoni Barciak, Katowice–Zabrze: Studio Noa, 2019 (Kultura Europy Środkowej, 22), ss. 328, ill.
- Nosiadek Patrycja, *Archiwum wiary, wspomnień, dumy i aspiracji. Materiały źródłowe do dziejów parafii Górnoślązaków w Teksasie*, Opole: Archiwum Państwowe, Instytut Śląski, 2019, ss. 184, ill.
- Nováková Lenka, Uhlářová Martina, *Toulky údolím Olše. Stopy lidské činnosti od počátku osídlení po moderní dobu*, Český Těšín: Muzeum Těšínska, 2019, ss. 143, ill.
toż w języku polskim: *Wędrówki doliną Olzy. Ślady działalności ludzkiej od początków zasiedlenia po czasy najnowsze*, tłum. Irena Prengel-Adamczyk, Český Těšín: Muzeum Těšínska, 2019, ss. 151, ill.
- Nowosielska-Sobel Joanna, Tyszkiewicz Jakub, Wiszewski Przemysław, *Między panem, opatem i... autostradą. Dzieje gminy Kostomłoty*, Wrocław: Uniwersytet Wrocławski, Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych, Instytut Historyczny, 2019 (Historia Obok. Studia z Dziejów Lokalnych, 12), ss. 499, ill.
toż on-line: <https://bibliotekacyfrowa.pl/dlibra/publication/103138/edition/104853/content>.
- Oficjalska Elżbieta, *Enklawa. Osada herrnhutów w Gnadenfeld-Pawłowiczkach na Górnym Śląsku*, Opole: Muzeum Wsi Opolskiej, 2019, ss. 79, ill.

- Pogorzelski Waclaw, *Kościóły dawnego Głogowa. Architektura, archeologia*, red. Krzysztof Czapla, Głogów: Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa, 2019 (Biblioteka Pracowni Badań Regionalnych, 3), ss. 342, ill.
- Polskość w narracjach medialnych z perspektywy Górnego Śląska*, red. Aleksandra Pethe, Anna Musialik-Chmiel, Rafał Śpiewak, Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, 2019, ss. 255, ill.
- Porwoł Paweł, *Zapomniane źródła wód siarkowych i kopalnia siarki*, Wodzisław Śląski: Infopakt, 2019 (Ciekawostki Powiatu Wodzisławskiego), ss. 57, ill.
- Promenada na południe. Historia ulicy Kościuszki w Katowicach*, red. Magdalena Chmiel, Katowice: Katowice Miasto Ogrodów – Instytucja Kultury im. Krysiny Bochenek, 2019, ss. 287, ill.
- Rusewicz Henryk, *Lisiec*, Lubin: Urząd Gminy, 2019, ss. 56, ill.
- Rusewicz Henryk, *Raszówka, Lipiny*, Lubin: Urząd Gminy, 2019, ss. 56, ill.
- Schwarz Ernst, *Die Ortsnamen der Sudetenländer als Geschichtsquelle*, Berlin–München–Boston: De Gruyter Oldenbourg, 2019 (Forschungen zum Deutschtum der Ostmarken, 2. Folge, 2), ss. 522, ill.
reprint wydania z 1961 r.
- Sput Renata, *Allgemeiner Oberschlesischer Anzeiger (1802–1944). Zarys monograficzny*, Racibórz: Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu, 2019, ss. 356, ill.
- Sroka Marcin, *Komitet Wojewódzki PZPR w Opolu w latach 1950–1990. Struktury, ludzie, mechanizmy władzy*, Warszawa–Wrocław: Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. Oddział we Wrocławiu, 2019 (Historia Śląska Opolskiego), ss. 414, ill.
- Stefaniak Piotr, *Jak płatki śniegu. Opowieść o Pannach Dominikankach z Piotrkowa i Świętej Anny 1626–1869–2019*, Piotrków Trybunalski: Urząd Miasta Piotrkowa Trybunalskiego, 2019 (Biblioteka – Piotrków 800, 22), ss. 272, ill.
- Tiele-Winckler Waleska von, *Tradycje rodzinne*, tłum. Michał Musioł, Katowice: Muzeum Historii Katowic, 2019, ss. 265, ill.
- Tomanek Anita, „Z marzeń i popiołów”. *Materiały do bibliografii o Muzeum Śląskim z lat 1940–2015*, Katowice: Biblioteka Śląska w Katowicach, Muzeum Śląskie w Katowicach, 2019, ss. 289, ill.

- Utracone kolekcje numizmatyczne*, red. Jerzy Piniński, Krzysztof Jarzęcki, Warszawa: Polskie Towarzystwo Numizmatyczne, 2019, ss. 319.
- M.in. Wojciech A. Łonak, *Początki kolekcjonerstwa na Śląsku: losy śląskich kolekcji numizmatycznych do 1945 roku*, s. 9–41.
- Vûkol Slezska / Circum Silesiae* [Prof. PhDr. Rudolfa Žáčkovi, Dr. k životnímu jubileu], Opava: Zemský archiv v Opavě, Slezská univerzita v Opavě – Fakulta veřejných politik v Opavě, 2019, ss. 205, ill.
- Węgrzyn Dariusz, Dziuba Adam, Kurpierz Tomasz, *Wypatrując Andersa. Konspiracja niepodległościowa w województwie śląskim 1945–1948*, Katowice–Warszawa: Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. Oddział w Katowicach, 2019, ss. 334, ill.
- Willmann. Opus magnum*, red. Piotr Oszczanowski, Wrocław: Muzeum Narodowe we Wrocławiu, 2019, ss. 380, ill.
- Wołów. Historia miasta*, red. Edward Czapiewski, Rafał Nowakowski, Wrocław: Wydawnictwo Chronicon, 2019, ss. 564, ill.
- Zalega Dariusz, *Śląsk zbuntowany*, Wołowiec: Wydawnictwo Czarne, 2019, ss. 221, ill.
- Dot. udziału Ślązaków w wojnie domowej w Hiszpanii 1936–1939.
- Zanim nastąpiła Polska... Praca społeczna kobiet w okresie powstań i plebiscytu na Górnym Śląsku*, wybór, oprac. Joanna Lusek, Bytom: Muzeum Górnośląskie w Bytomiu, 2019, ss. 554, ill.
- Zeszyt do herstorii dla początkujących. 60 na 100 sąsiadki. Głosem kobiet o powstaniach śląskich i plebiscycie*, Katowice: Regionalny Instytut Kultury w Katowicach, 2019, ss. 71, ill.
- Znane rody śląskie. IV Śląskie Forum Historyczne, 26–27 października 2018 roku w Nysie*, red. Henryk Kałuża SVD, Górna Grupa: Verbinum. Wydawnictwo Księży Werbistów, 2019, ss. 220, ill.
- Życie codzienne na terenach współczesnych Katowic w minionych epokach*, red. Antoni Barciak, Katowice: Muzeum Historii Katowic, 2019 (Katowice. Historia i Współczesność, 4 [18]), ss. 326, ill.